

Dr. Jūratė Jadvyga Gurevičienė

KAIP KLASIFIKUOTI PREKES

**LEIDINYS VERSLININKAMS
IR MUITINĖS PAREIGŪNAMS**

(Antrasis papildytas ir pataisytas leidimas)
Vilnius, 2008

**LIETUVOS PREKYBOS,
PRAMONĖS IR AMATŲ RŪMŲ
ASOCIACIJA**

TURINYS

	IŽANGA	4
	<i>Kas yra prekių klasifikavimas</i>	4
	<i>Kur kreiptis pagalbos klasifikuojant</i>	4
	SUDERINTOS SISTEMOS KONVENCIJA	4
	EUROPOS BENDRIJOS KOMBINUOTOJI NOMENKLATŪRA (KN)	5
	BENDRASIS MUITŲ TARIFAS	6
	INTEGRUOTAS TARIFAS – TARIC	7
	LIETUVOS RESPUBLIKOS INTEGRUOTAS TARIFAS – LITAR	7
	PREKIŲ KLASIFIKAVIMO PRINCIPAI	7
	<i>Kaip klasifikuojamos prekės</i>	7
	<i>Kodėl prekės gali būti klasifikuojamos keliose KN pozicijose</i>	9
	BENDROSIOS AIŠKINIMO (INTERPRETAVIMO) TAISYKLĖS (BAT)	9
	<i>Pirmoji BAT</i>	9
	<i>Antroji BAT</i>	10
	<i>Trečioji BAT</i>	11
	<i>Ketvirtoji BAT</i>	13
	<i>Penktoji BAT</i>	13
	<i>Šeštoji BAT</i>	14
	PRIVALOMOJI TARIFINĖ INFORMACIJA (PTI)	15
	PREKIŲ MĖGINIŲ KLASIFIKAVIMAS	15
	JEIGU NESUTINKATE SU PREKIŲ KLASIFIKAVIMU	16

»»» *Kas yra tarifinis prekių klasifikavimas?*

Klasifikavimas – tai visų prekių, esančių tarptautinėje prekyboje, priskyrimas konkrečiai pozicijai pagal tam tikrą prekių klasifikavimo sistemą. Lietuvoje, kaip ir visose ES valstybėse narėse, prekės klasifikuojamos pagal Europos Bendrijos Kombinuotąją nomenklatūrą (toliau – KN). Prekės klasifikavimas lemia, kaip Jūsų prekė bus apmokestinama muitais ir kitais mokesčiais, ar jos gabenimui bus taikomos importo ir eksporto priemonės.

Teisingai suklasifikuota prekė Jums, kaip importuotojui arba eksportuotojui, reiškia, kad:

- ◆ mokate nustatytą maito mokesį ir kitus mokesčius;
- ◆ gaunate priklausantią paramą tam tikrų žemės ūkio produktų eksportui;
- ◆ įvežate arba išvežate prekes laikydamiesi atitinkamų taisyklių reikalavimų;
- ◆ padedate kaupti teisingus prekybos statistinius duomenis.

»»» *Kur kreiptis pagalbos klasifikuojant?*

Už teisingą prekių klasifikavimą atsako importuotojas arba eksportuotojas, t. y. Jūs. Ši nuostata galioja ir tuomet, kai muitinės deklaracijos pildymą Jūs patikite tarpininkui. Jeigu nesate tikri, galite kreiptis į Muitinės departamentą su prašymu išduoti privalomąją tarifinę informaciją (toliau – PTI) arba gauti rašytinę MD rekomendaciją.

Pagalbą klasifikuojant prekes galite gauti paskambinę į Teritorinių muitinių Tarifų ir muitinio įvertinimo kontrolės skyrius:

- ◆ Vilniaus teritorinės muitinės – (8~5) 235 63 49;
- ◆ Kauno teritorinės muitinės – (8~37) 30 43 220;
- ◆ Klaipėdos teritorinės muitinės – (8~46) 39 00 44;
- ◆ Šiaulių teritorinės muitinės – (8~41) 41 79 17;
- ◆ Panevėžio teritorinės muitinės – (8~45) 50 26 62;

Dėl prekių klasifikavimo taip pat galite pasikonsultuoti Muitinės departamento Tarifų skyriuje – (8~5) 266 60 65 bei Muitinės laboratorijoje – (8~5) 237 56 50, arba galite kreiptis raštu, taip pat elektroniniu paštu adresu: info@cust.lt.

Atkreipiame Jūsų dėmesį, kad Lietuvos muitinės tinklalapyje yra paskelbti EB Komisijos reglamentų dėl kai kurių prekių klasifikavimo sąrašai chronologine tvarka ir sugrupuoti pagal kodus. Ten pat skelbiamos koreliacijos lentelės bei Muitinės departamento Tarifų skyriuje paruošti išaiškinimai dėl prekių klasifikavimo.

TARPTAUTINĖ SUDERINTOS PREKIŲ APRAŠYMO IR KODAVIMO SISTEMOS KONVENCIJA

Plečiantis tarptautinei prekybai, siekiant supaprastinti prekių kodavimą ir muitų tarifų nustatymą tarptautinėje prekyboje, 1983 m. birželio 14 d. Briuselyje buvo pasirašyta Tarptautinė

suderintos prekių aprašymo ir kodavimo sistemos konvencija (**toliau – SS konvencija**). Prie SS konvencijos Lietuvos Respublika prisijungė 1995 m. sausio 1 d. Prie šios konvencijos 2007 m. duomenimis yra prisijungusi 131 šalis.

Prisijungusių šalių įsipareigojimai:

- ✓ šalių nomenklatūros turi atitikti SS (pozicijos, subpozicijos, pastabos, BAT);
- ✓ importui / eksportui turi būti taikomi SS kodai 6 skaitmenų lygmeniu;
- ✓ šalių nomenklatūros turi atitikti SS pakeitimus, papildymus.

»»» *Suderintos sistemos nomenklatūros struktūra*

SS nomenklatūros kodą sudaro (kodas – šešiaženklis skaičius):

- ◆ 21 skyrius (žymima romėniškais skaitmenimis);
- ◆ 96 skirsniai – (XX);
- ◆ 1221 pozicijos – (XXXX);
- ◆ 5052 subpozicijos – (XXXX XX, SS subpozicija).

Suderinta sistema susideda iš:

- ◆ turinio;
- ◆ bendrųjų aiškinimo taisyklių (toliau – BAT);
- ◆ skyrių, skirsnių ir subpozicijų pastabų;
- ◆ skyrių, skirsnių, pozicijų ir subpozicijų teksto.

EUROPOS EKONOMINĖS BENDRIJOS (EEB) KOMBINUOTOJI NOMENKLATŪRA (KN)

Siekiant patenkinti EEB poreikius, išplėtus SS nomenklatūrą, buvo sukurta Kombinuotoji nomenklatūra (KN), kurią sudaro SS kodas bei septintas ir aštuntas skaitmenys. Ji buvo pradėta naudoti nuo 1988 m. ir buvo ruošiama kartu su SS. KN struktūra ir klasifikavimo principai analogiški SS. Ruošiant KN buvo griežtai laikomasi SS konvencijos reikalavimų. KN galioja visos SS bendrosios aiškinimo taisyklės, skyrių bei skirsnių pastabos.

»»» *KN sudaro:*

Kombinuotoji nomenklatūra visiškai apima SS nomenklatūrą:

- ◆ bendrosios aiškinimo taisyklės (BAT);
- ◆ skyrių, skirsnių ir subpozicijų pastabos;
- ◆ skyrių, skirsnių, pozicijų, SS subpozicijų tekstai.

Taip pat į KN įvestos:

- ◆ bendrosios taisyklės, taikomos vertės ir masės charakteristikoms;
- ◆ bendrosios taisyklės, taikomos pakavimo talpykloms ir pakavimo medžiagoms;
- ◆ papildomosios pastabos ir KN subpozicijos – 8 skaitmenys.

»»» KN kodo struktūra:

KN kodą sudaro aštuonženklis skaičius:

- ◆ XX skirsnis;
- ◆ XXXX pozicija;
- ◆ XXXX XX SS subpozicija;
- ◆ XXXX XX XX KN subpozicija.

EUROPOS BENDRIJOS BENDRASIS MUITŲ TARIFAS (EB BMT) (COMMON CUSTOMS TARIF)

Teisiškai privalomi sumokėti muitai apskaičiuojami remiantis EB BMT. Sąvoka „bendrasis muitų tarifas“ reiškia Kombinuotosios nomenklatūros ir muitų tarifų, nustatytų kiekvienai nomenklatūros subpozicijai, kombinaciją.

EB bendrasis muitų tarifas tvirtinamas kiekvienų metų pabaigoje. 2008 m. galiojantis BMT patvirtintas 2007 m. rugsėjo 20 d. Europos Komisijos reglamentu (EB) Nr. 1214/2007, iš dalies keičiančiu Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2658/87 dėl tarifų ir statistinės prekių nomenklatūros bei dėl bendrojo muitų tarifo I priedą, ir paskelbtas Europos Bendrijos oficialiajame leidinyje, 2007, L 286, 50 tomas.

Muitinės kodekso 20 straipsnio 3 dalis nurodo, kad Europos Bendrijos muitų tarifą **sudaro**:

- ◆ Kombinuotoji nomenklatūra (KN);
- ◆ bet kuri kita nomenklatūra, visai arba iš dalies sudaryta remiantis KN arba ją papildanti bet kuriais poklasiais, kuri yra įsteigta konkrečių sričių dalykus reglamentuojančiomis Bendrijos nuostatomis ir skirta naudoti taikant tarifų priemones, susijusias su prekyba prekėmis; (pavyzdžiui, remiantis KN yra sudaryta TARIC nomenklatūra ir Eksporto išmokų nomenklatūra);
- ◆ privalomųjų mokėjimų, paprastai taikomų KN nurodytoms prekėms, normos ir kiti rodikliai, susiję su:
 - ✓ muitais, ir
 - ✓ importo privalomaisiais mokėjimais, nustatytais – įgyvendinant bendrąją žemės ūkio politiką arba remiantis konkrečia tvarka, kuri taikoma tam tikroms prekėms, gaunamoms perdirbant žemės ūkio produktus;
- ◆ lengvatinių tarifų priemonės, nustatytos susitarimais, kuriuos Bendrija yra sudariusi su tam tikromis šalimis arba šalių grupėmis ir kuriose joms suteikta teisė naudotis lengvatiniu (preferenciniu) tarifų režimu;
- ◆ lengvatinių tarifų priemonės, kurias Bendrija vienašališkai taiko tam tikroms šalims, šalių grupėms arba teritorijoms;
- ◆ autonominės muitų suspendavimo priemonės, kuriomis sumažinami tam tikroms prekėms nustatyti importo muitai, arba jų atleidžiama;
- ◆ kitos tarifų priemonės, nustatytos kitų Bendrijos teisės aktų.

ES INTEGRUOTAS TARIFAS – TARIC

TARIC – tai Bendrojo muitų tarifo bei kitų ES užsienio prekybos tarifinio reguliavimo priemonių taikymo instrumentas.

TARIC nomenklatūra yra sudaryta remiantis Kombinuotąja nomenklatūra, išplėtus ją iki 10 skaitmenų, ir tuomet, kai reikia, papildyta keturženkliais papildomais kodais.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 1 2 3 4

1 2 3 4 - Papildomas TARIC kodas

TARIC – tai centrinė duomenų bazė, sukurta ir prižiūrima EK DG TAXUD ekspertų, kurioje pateikta apibendrinta informacija apie Bendrijoje taikomas tarifinio ir kai kurias netarifinio reguliavimo priemones. Ji savarankiško teisinio statuso neturi, tačiau naudojama visose ES valstybėse narėse. TARIC sudaro prielaidas ir leidžia:

- ✓ sukaupti vienoje duomenų bazėje informaciją apie ES užsienio prekybos reguliavimo priemones;
- ✓ užtikrinti vienodą teisės aktų taikymą visose valstybėse narėse;
- ✓ šalims narėms sudaryti savo darbinis tarifus ir kompiuterizuoti muitų ir mokesčių apskaičiavimą.

TARIC duomenys atnaujinami kasdien ir perduodami valstybėms narėms bei publikuojami internete adresu:

http://europa.eu.int/comm/taxation/_customs/dds/en/tarhome.htm

LIETUVOS RESPUBLIKOS INTEGRUOTAS TARIFAS – LITAR

LITAR – tai pagrindinė tarifinės ir kai kurios netarifinės informacijos saugykla Lietuvos muitinėje. LITAR sistemą sudaro TARIC duomenys ir Lietuvos Respublikos nacionaliniai duomenys apie **akcizą** ir **PVM**. Tai instrumentas, skirtas ES tarifinės ir kai kurios netarifinės informacijos bei nacionalinių mokesčių (akcizo bei PVM) tarifinės informacijos paieškai. LITAR taip pat yra gera pagalbinė priemonė klasifikuojant prekes, tačiau ne pagrindinė.

LITAR adresas internete: http://litarweb.cust.lt/taric/web/main_LT

PREKIŲ KLASIFIKAVIMO PRINCIPAI

»»» *Kaip klasifikuojamos prekės?*

Kombinuotoje nomenklatūroje prekės klasifikuojamos:

- ◆ **pagal medžiagą**, iš kurios pagaminta prekė (1–83 skirsniai, išskyrus 64–67 skirsnius), pavyzdžiui, plastikinis rūbų segtukas klasifikuojamas KN 3926 pozicijoje, o medinis – 4421 pozicijoje;
- ◆ **pagal prekės paskirtį** ar atliekamą funkciją (64–67 bei 84–97 skirsniai), pavyzdžiui, visų rūšių laikrodžiai klasifikuojami KN 91 skirsnyje.

Tokį prekių klasifikavimą paprastai apsprendžia pozicijos ir subpozicijos tekstas, pavyzdžiui, puodai iš plieno – KN 7323 pozicija.

Skirsnų lygmeniu paprastai prekės klasifikuojamos:

- ◆ pagal prekių **kilmę**, pavyzdžiui, gyvūninės, augalinės kilmės, žuvininkystės (1–14 skirsniai), mineralogijos (25–27 skirsniai);
- ◆ pagal **cheminę sudėtį**, pavyzdžiui, taukai (15 skirsnis), chemijos pramonės preparatai, plastikai, guma (28–40 skirsniai);
- ◆ pagal **medžiagą**, iš kurios pagamintos prekės, pavyzdžiui, oda, kailiai, mediena, popierius (41–49 skirsniai), metalai (72–83 skirsniai);
- ◆ pagal **atliekamą funkciją**, pavyzdžiui, avalynė, mechaniniai ir elektriniai įrenginiai, transporto priemonės, laikrodžiai, muzikos instrumentai, ginklai, baldai (64–67, 84–97 skirsniai).

Skirsnuose prekės dažniausiai klasifikuojamos pagal medžiagos apdorojimo laipsnį: žaliava – pusfabrikačiai – baigti gaminiai. Panašus principas naudojamas ir visoje nomenklatūroje:

Pozicijos tekstas	Pozicija	Prekės aprašymo pavyzdys
Gyvos kiaulės	0103	Gyvos kiaulės
Mėsa... rūkyta	0210	Rūkyta šoninė
Dešra ir panašūs mėsos gaminiai	1601	Dešra
Sriubos ir sultiniai	2104	Žirnių sriuba su kiaulienos gabalėliais
Oda	4106	Kiaulienos
Rankinės, kelioniniai krepšiai ir panašūs dirbiniai	4202	Piniginės
Avalynė	6403	Odiniai batai
Sėdimieji baldai	9401	Odiniai krėslai
Sporto reikmenys	9506	Odiniai kamuoliai

Įvairūs skyrybos ženklai KN prekių aprašymuose dažnai lemia prekės aprašymo prasmę:

- ✓ **kabliataškis (;)**: klasifikuojant jis reiškia tą patį, ką ir taškas (.) paprastame tekste;
- ✓ **kablelis (,)**: aprašymas po paskutinio kablelio vienoje grupėje taikomas visoms anksčiau grupėje minėtoms prekėms. Pavyzdžiui, KN 6112 pozicijoje prekių aprašymas „Sportiniai kostiumai, slidinėjimo kostiumai, maudymosi kostiumėliai ir glaudės iš trikotažo“ reiškia, kad aprašymas „iš trikotažo“ taikomas ir sportiniams kostiumams, ir slidinėjimo kostiumams, ir maudymosi kostiumėliams, ir glaudėms.

Prie daugumos KN skyrių ir skirsnų pateikiamos **pastabos**. Šias pastabas svarbu perskaityti, nes jos lemia klasifikavimą, kadangi nurodomos išimtys, pateikiami tam tikrų sąvokų apibrėžimai, KN pozicijų, skyrių arba skirsnų apribojimai ar išplėtimai.

»»» Kodėl prekės gali būti klasifikuojamos keliose KN pozicijose?

Prekės KN klasifikuojamos ir pagal medžiagą, iš kurios jos pagamintos, ir pagal atliekamą funkciją (panaudojimą), todėl ta pati prekė gali būti klasifikuojama keliose pozicijose (arba pagal medžiagą, arba pagal atliekamą funkciją).

Dažnai prekė gali būti pagaminta iš dviejų medžiagų, klasifikuojamų skirtingose pozicijose (stiklinis indelis arbatai su metaliniu sieteliu). Arba prekė atlieka dvi funkcijas, kurios apibūdintos dviejose pozicijose (pavyzdžiui, atsuktuvus su elektros srovės indikatoriumi). Tokios daugiafunkcinės prekės dažnai būna įvardytos KN subpozicijose (pavyzdžiui, radijo žadintuvai įvardyti KN 8527 pozicijoje) arba paminėtos skyrių ar skirsnių pastabose (pavyzdžiui, XVII skyriaus 4 pastaba apie antžemines ir kartu plaukiojančias transporto priemones).

Klasifikuojant prekes KN, reikia vadovautis:

- ◆ šešiomis bendrosiomis aiškinimo taisyklėmis (BAT);
- ◆ skyrių, skirsnių, subpozicijų bei papildomosiomis pastabomis.

BENDROSIOS AIŠKINIMO (INTERPRETAVIMO) TAISYKLĖS (BAT)

Nesunku prekes klasifikuoti lengvai atpažįstamų pozicijų arba subpozicijų tekstuose. Tačiau ne visuomet įmanoma pozicijų ir subpozicijų tekstuose paminėti visas prekes. Todėl tokios prekės turi būti klasifikuojamos vadovaujantis bendrosiomis aiškinimo taisyklėmis, kurios pateiktos KN pradžioje. Vadovaujantis BAT klasifikuojamos prekės, kurias:

- ◆ yra nesukomplektuotos arba nebaigtos gaminti, nesurinktos;
- ◆ yra sudarytos arba surinktos iš įvairių medžiagų;
- ◆ yra prekių rinkiniai;
- ◆ yra pateikiamos su futliarais.

BAT nurodo klasifikavimo principus ir sudaro bendrąsias prielaidas taikyti nomenklatūrą. Taisyklės turi juridinį statusą ir yra neatskiriama KN dalis. Pirmosios penkios BAT yra skirtos klasifikuoti prekes keturių ženklų lygmeniu, t. y. nustatoma **prekės pozicija**, o šeštoji taisyklė skirta prekių klasifikavimui subpozicijose.

1–4 taisyklės sunumeruotos svarbos tvarka. Susidūrus su klasifikavimo sunkumais, šias taisykles būtina taikyti eilės tvarka. Pirmiausia reikia patikrinti, ar galima taikyti 1-ąją taisyklę. Jeigu galima, tai ji ir taikoma. Jeigu negalima, pereiname prie antrosios taisyklės, įvertinama, ar ji taikytina, ir t. t. Daugumą prekių galima klasifikuoti remiantis 1-ąja ir 6-ąja taisyklėmis.

»»» Pirmoji BAT

„Skyrių, poskyrių ir skirsnių pavadinimai pateikiami tik nurodymui palengvinti; juridiniais tikslais prekių klasifikavimas turi būti nustatomas pagal pozicijų pavadinimus bei skyrių ir skirsnių pastabas ir, jeigu šiuose pozicijų pavadinimuose ir pastabose nenurodyta kitaip, vadovaujantis toliau išdėstytais nuostatomis“.

1-osios taisyklės paaiškinimas

Tai pagrindinė prekių klasifikavimo taisyklė. Klasifikavimą visų pirma lemia pozicijos pavadinimas ir atitinkamo skyriaus ir skirsnio pastabos. Jeigu pozicijų pavadinimuose ir atitinkamose pastabose nepateiktas kitas aiškinimas dėl prekės klasifikavimo, tuomet klasifikuojama vadovaujantis jomis. Jeigu to padaryti negalima, taikomos kitos taisyklės. Pavyzdžiui, gyvi arkliai klasifikuojami KN 0101 pozicijoje „Gyvi arkliai, asilai, mulai ir arklėnai“, tačiau jeigu arkliai įvežami kartu su cirku, jie klasifikuojami KN 9508 pozicijoje „...; klajojantys cirkai, ...“, kadangi 1 skyriaus pastabos c punktas nurodo šią išimtį.

Pirmosios BAT teiginiai yra aiškūs ir daugelis prekių yra klasifikuojamos nenaudojant tolimesnių taisyklių.

»»» Antroji BAT

„a) Bet kuri pozicijos pavadinime esanti nuoroda į kokią nors prekę turi būti taip pat laikoma nuoroda į tokią prekę, nesukomplektuotą arba nebaigtą gaminti, jeigu ji turi pagrindines sukomplektuotos arba baigtos gaminti prekės savybes. Tokia nuoroda taip pat įvardija ir sukomplektuotą arba baigtą gaminti prekę (taip pat prekę, laikomą sukomplektuota arba baigta gaminti vadovaujantis šia taisykle), kuri pateikiama nesurinkta arba išardyta.

b) Bet kuri pozicijos pavadinime esanti nuoroda į kokią nors medžiagą turi būti taip pat laikoma nuoroda į šios medžiagos mišinius ir kombinacijas (derinius) su kitomis medžiagomis. Bet kuri nuoroda į prekes iš tam tikros medžiagos turi būti taip pat laikoma nuoroda į tokias prekes, visiškai ar iš dalies pagamintas iš šios medžiagos. Prekės, sudarytos iš daugiau kaip vienos medžiagos, turi būti klasifikuojamos vadovaujantis 3 taisyklės nuostatomis“.

2-osios taisyklės paaiškinimas

Ši taisyklė praplečia KN pozicijų apimtį.

Naudojant **2 taisyklės a** punktą, galima klasifikuoti tokias prekes, kurios gali būti:

- ◆ nesukomplektuotos arba nebaigtos gaminti;
- ◆ nesurinktos arba išrinktos;
- ◆ nesukomplektuotos ir nesurinktos, tačiau išlaiko baigtos prekės charakteristikas.

Pavyzdžiui, dviratis be sėdynės turi būti klasifikuojamas ten pat, kaip ir sukomplektuotas dviratis – KN 8712 pozicijoje. Toje pačioje pozicijoje klasifikuojamas ir išrinktas dalimis dviratis (ratai, purvasaugiai, bagažinė, rėmas ir t. t.), jeigu jis pateikiamas muitinei (pvz., importuojamas) vienu metu.

2-oji (b) taisyklė reiškia, kad kiekviena pozicija, kurioje minima tam tikra medžiaga, taikoma ir mišiniams bei junginiams, į kurių sudėtį ji įeina. Pavyzdžiui, KN 4203 pozicijoje klasifikuojami švarkai iš odos. Nors toks švarkas yra su medvilniniu pamušalu, plastikinėmis sagomis ir užtrauktuku, tačiau ši taisyklė leidžia jį priskirti KN 4203 pozicijai kaip odinį švarką. Ši taisyklė netaikoma, kai pozicijos tekste nėra nuorodos į medžiagą, iš kurios turi būti pagaminta prekė (pavyzdžiui, skėčiai klasifikuojami KN 6601 pozicijoje). Jeigu prekėms, sudarytoms iš kelių medžiagų, galima pritaikyti keletą KN pozicijų, reikia taikyti 3-iają taisyklę.

»» Trečioji BAT

Ši taisyklė dažniausiai taikoma prekių mišiniams, rinkiniams ir sudėtinėms prekėms klasifikuoti. Taisyklė nustato tokių prekių klasifikavimo prioritetus.

„Jeigu, pritaikius 2 taisyklės b punktą arba dėl kokių nors kitų priežasčių, prekę galima *prima face* (pasirinktinai) klasifikuoti **dviejose arba daugiau pozicijų**, ji turi būti klasifikuojama taip:

- a) pirmenybė teikiama tai pozicijai, kurioje prekę aprašyta tiksliausiai, lyginant su kitomis pozicijomis, kuriose ji aprašyta bendriau. Tačiau, jeigu kiekvienoje iš dviejų ar daugiau pozicijų yra nurodyta tik dalis medžiagų, sudarančių mišrias arba sudėtinės prekes, taip pat jeigu nurodyta tik dalis dirbinių, supakuotų į mažmeninei prekybai skirtą rinkinį, tokios pozicijos atitikimo tokioms prekėms požiūriu turi būti vertinamos kaip lygiavertės, net jeigu vienoje iš jų prekės aprašytos išsamiau arba tiksliau;
- b) mišiniai, kombinuotos prekės, sudarytos iš įvairių medžiagų arba surinktos iš įvairių dalių, taip pat prekės, supakuotos į mažmeninei prekybai skirtus rinkinius, kurios negali būti klasifikuojamos taikant 3 taisyklės a punktą, turi būti klasifikuojamos taip, tarsi jos būtų sudarytos tik iš medžiagų arba sudėtinių dalių, kurios nulemia esminius prekių požymius, jeigu tokių kriterijų galima taikyti;
- c) prekės, kurios negali būti klasifikuojamos taikant 3 taisyklės a arba b punktus, turi būti klasifikuojamos pozicijoje, kuri lygiavertčių pozicijų numeracijos požiūriu yra paskutinė.“

3-iosios taisyklės paaiškinimas

Kai klasifikuojant galima taikyti dvi ar daugiau pozicijų, 3-iojoje taisyklėje pateikiami metodai, kaip nustatyti teisingą KN poziciją. Šios taisyklės turi būti taikomos ta pačia eilės tvarka, kokia yra pateikiamos. Pirmiausia taikomas 3 taisyklės a punktas. Jei šis punktas nepadeda klasifikuoti, taikomas 3 taisyklės b punktas. Jeigu nepavyksta klasifikuoti nei vadovaujantis 3 taisyklės a punktu, nei b punktu, taikomas c punktas.

3-iąją taisyklę galime taikyti tik tuomet, kai norimai suklasifikuoti prekei negalima pritaikyti pirmųjų dviejų BAT.

Norint teisingai pasirinkti poziciją, reikia rasti tokią, kuri tiksliausiai aprašo nagrinėjamą prekę (3 BAT a punktas). Tokia pozicija turi pirmenybę prieš tas pozicijas, kuriose pateiktas bendras prekės aprašymas. Pavyzdžiui, elektrinė skutimosi mašinėlė atitinka KN 8510 pozicijos prekės aprašymą „Skutimosi mašinėlės ir plaukų kirpimo mašinėlės...“, o ne pozicijos 8467 prekės aprašymą „Elektromechaniniai įrankiai...“ arba pozicijos 8509 aprašymą „Elektromechaniniai buitiniai prietaisai...“.

Jeigu tenka rinktis iš dviejų KN pozicijų, kai:

- ◆ nei vieno iš jų prekės aprašymas nėra tikslesnis už kitą,
- ◆ jų suprekę sudaro keletas dalių / įvairios medžiagos, minimos keliose KN pozicijose, tuomet, remiantis 3 taisyklės b punktu, savo prekę turite klasifikuoti pagal tą dalį / medžiagą, kuri suteikia prekei jos **pagrindinę** (esminę) savybę.

3 BAT b punktas taikomas:

- ◆ **mišiniams** (kietų, skystų ar dujinių medžiagų), kurių komponentai klasifikuojami skirtingose pozicijose; klasifikuojama pagal medžiagą, kuri suteikia mišiniui esminį charakterį;
- ◆ **kombinuotoms** (sudėtinėms) prekėms, sudarytoms iš skirtingų medžiagų arba sudarytoms iš skirtingų sudėtinių dalių. Tai galėtų būti atskiros prekės, kurios sukomplektuotos kartu, viena kitą papildo ir sudaro tokią visumą, kad pardavimas atskiromis dalimis yra neįmanomas. Pavyzdžiui, stikliniai indeliai prieskoniams ant specialiai sukonstruoto medinio padėklo. Kadangi stikliniai indeliai nusako sudėtinės prekės esmę, tokią prekę klasifikuosime KN 7013 pozicijoje;
- ◆ **rinkiniam** (komplektams), skirtiems mažmeninei prekybai. KN požiūriu, rinkiniai turi tenkinti **tris** sąlygas:
 - ✓ turi būti sudaryti mažiausiai iš 2 daiktų, klasifikuojamų skirtingose KN pozicijose. Pavyzdžiui, 6 šaukšteliai kavai negali būti laikomi rinkiniu;
 - ✓ turi būti sudaryti iš daiktų, turinčių nepriklausomą arba pagalbinę funkciją, o nagrinėjant tuos daiktus kartu – jie visi turi tenkinti tam tikrus poreikius arba atlikti atitinkamą funkciją, pavyzdžiui, valgių gaminimas, plaukų šukavimas, braižymas;
 - ✓ prekės turi būti supakuotos į mažmeninei prekybai skirtas pakuotes.

Rinkiniai, kurie tenkina visas tris sąlygas, klasifikuojami pagal prekę, kuri gali būti laikoma apsprendžianti rinkinio kaip visumos **esminį požymį**.

Prekės esminį požymį (pagrindinę savybę) lemia įvairūs veiksniai. Tai gali būti:

- ✓ vertė,
- ✓ tūris,
- ✓ kiekis,
- ✓ kokybė,
- ✓ svoris,
- ✓ atliekama pagrindinė funkcija.

Tokio rinkinio pavyzdys galėtų būti plaukų kirpimo mašinėlė, supakuota kartu su žirkklėmis, šukomis ir plastikiniu apsiaustėliu. Toks rinkinys klasifikuojamas KN 8510 pozicijoje, kadangi elektrinė mašinėlė atlieka pagrindinę funkciją. Tačiau maisto produktai (pavyzdžiui, įvairūs konservai), supakuoti kartu, paprastai klasifikuojami atskirai.

Pastaba. 3 taisyklės b punktas netaikomas tokiems rinkiniams, kurie nomenklatūroje įvardyti ir klasifikuojami, vadovaujantis 1-osios taisyklės nuorodomis (pavyzdžiui, kelioniniai rinkiniai – 9605 pozicija).

Kai prekių neįmanoma suklasifikuoti taikant 3 taisyklės a ir b punktus, jos turi būti klasifikuojamos pozicijoje, kuri klasifikacijos nustatymo požiūriu lygiaverčių pozicijų numeracijos sekoje yra **paskutinė**. Tai 3 BAT c punktas.

Taigi, taikant trečiąją BAT, eilės tvarka yra tokia:

- ✓ tiksliausias prekės aprašymas;
- ✓ pagrindinė savybė (esminis požymis);
- ✓ pozicija, kuri yra paskutinė pozicijų numeracijos požiūriu.

»»» Ketvirtoji BAT

„Prekės, kurių neįmanoma suklasifikuoti taikant pirmiau išdėstytas taisykles, turi būti klasifikuojamos pozicijoje, atitinkančioje prekes, kurioms šios prekės yra artimiausios (giminingiausios).“

4-osios taisyklės paaiškinimas

Ši taisyklė taikoma retai, nes daugelį prekių galima klasifikuoti vadovaujantis 1-ąja, 2-ąja ir 3-ąja taisyklėmis. Tačiau ji yra būtina, nes:

- ◆ greitai keičiasi ir vystosi technologijos;
- ◆ sunku suklasifikuoti naują rinkoje pasirodžiusią prekę.

»»» Penktoji BAT

„Be pirmiau išdėstytų nuostatų, toliau išvardytoms prekėms turi būti taikomos šios taisyklės:

a) fotoaparatus ir kino kamerų, muzikos instrumentų futliarai, ginklų dėklai, braižybos priemonių, papuošalų dėžutės ir panašios talpyklos, specialios formos arba kitaip pritaikytos tam tikriems daiktams arba jų rinkiniams laikyti, tinka ilgai naudoti ir pateikiamos kartu su daiktais, kuriems jos skirtos, turi būti klasifikuojamos kartu su tokiais daiktais, jeigu jie paprastai parduodami tokiose talpyklose. Tačiau ši taisyklė netaikytina talpykloms, kurios suteikia visumai savo esminį požymį;

b) atsižvelgiant į pirmiau išdėstytas 5 taisyklės a punkto nuostatas, pakavimo medžiagos arba pakavimo talpyklos, pateikiamos kartu su jose supakuotomis prekėmis, turi būti klasifikuojamos kartu su tomis prekėmis, jeigu jos paprastai naudojamos tokioms prekėms pakuoti. Tačiau šios nuostatos taikyti neprivaloma, kai tokios pakavimo medžiagos arba pakavimo talpyklos akivaizdžiai tinka naudoti pakartotinai.“

5-osios taisyklės paaiškinimas

Taisyklės a punktas taikomas tokioms talpykloms, kurios:

- ◆ yra specialios formos, pritaikytos tam tikriems daiktams, kuriems jos yra skirtos, laikyti. Tokių saugojimui skirtų pakuočių pavyzdžiais gali būti papuošalų dėžutės ir žiūronų dėklai;
- ◆ tinka ilgai naudoti, t. y., jos pagamintos taip, kad jų naudojimo laikas būtų panašus į daikto, kuriam jos skirtos, naudojimo laiką. Šios talpyklos taip pat naudojamos daiktui apsaugoti tuo metu, kai jis nenaudojamas (pvz., jo transportavimo ar sandėliavimo metu);
- ◆ pateikiamos kartu su daiktais, kuriems jos skirtos, nepriklausomai nuo to, ar tie daiktai transportavimo patogumui supakuoti kartu su jomis, ar atskirai. Atskirai pateikiamos pakuotės klasifikuojamos jas atitinkančiose pozicijose;
- ◆ pagal savo rūšį yra paprastai parduodamos su tokiais daiktais;
- ◆ nesuteikia visumai savo esminio požymio.

Talpyklų, pateikimų su prekėmis, kurioms jos skirtos, ir klasifikuojamų vadovaujantis šia taisykle, pavyzdžiai yra:

- ✓ bižuterijos dėžutės ir futliarai;
- ✓ elektrinių skustuvų futliarai;

- ✓ žiūronų futliarai, fotoaparatai futliarai;
- ✓ muzikos instrumentų futliarai;
- ✓ ginklų dėklai.

Talpyklų, kurioms netaikoma ši taisyklė, pavyzdys – sidabrinė arbatos dėžutė su arbata. Tokia dėžutė klasifikuojama pagal 3 taisyklės b punktą kaip sidabrinė dėžutė, o ne pagal turinį.

Vadovaujantis 5 BAT b punktu, klasifikuojamos pakavimo medžiagos ir pakavimo talpyklos paprastai naudojamos pakuoti prekėms, kurioms jos skirtos. Tačiau šios nuostatos taikyti neprivaloma, kai tokios pakavimo medžiagos arba pakavimo talpyklos akivaizdžiai tinka naudoti pakartotinai, pavyzdžiui, metalinės talpyklos, skirtos suspaustoms dujoms laikyti.

Reikia pabrėžti, kad prekių pardavimas kartu su talpyklomis, futliarais, dėžutėmis turi būti normali prekybos rūšis. Jeigu įpakavimo talpyklos (dėžės, futliarai, talpyklos) yra tuščios, jos klasifikuojamos atskiroje KN pozicijoje.

»» Šeštoji BAT

„Juridiniai tikslais klasifikuojant prekes bet kurios pozicijos subpozicijose, vadovujamasi subpozicijų pavadinimais ir visomis taikytinomis subpozicijų pastabomis, taip pat *mutatis mutandis* (su reikiamais pakeitimais), pirmiau išdėstytomis taisyklėmis, laikantis nuostatos, kad gali būti sugretinamos tik to paties lygio subpozicijos. Taikant šią taisyklę taip pat reikia remtis atitinkamo skyriaus ar skirsnio pastabomis, jeigu pagal kontekstą nereikalaujama kitaip.“

6 taisyklės paaiškinimas

Tai labai svarbi taisyklė. Kad prekė būtų juridškai teisingai suklasifikuota bet kokios pozicijos subpozicijoje, reikia pasinaudoti 1–5-ąja taisyklėmis pozicijos lygmeniu. Tačiau 6-oji BAT turi būti taikoma tik tada, kai nustatyta prekės KN pozicija. Reikia remtis subpozicijų tekstu bei atitinkamomis subpozicijų pastabomis.

6-osios BAT išvardytos sąvokos reiškia:

- ◆ „**to paties lygio subpozicijos**“: subpozicijos pažymėtos vienu brūkšneliu (pirmas lygis), subpozicijos, pažymėtos dviem brūkšneliais (antras lygis). Vadinas, kai remiantis 3-iosios BAT a punktu sugretinamos dvi ar daugiau vienos pozicijos subpozicijų, būtina atkreipti dėmesį, kad tarpusavyje galima lyginti tik to paties lygio subpozicijas.
- ◆ „**jeigu kontekste nenurodyta kitaip**“: išskiriami atvejai, kai skyriaus ar skirsnio pastabos nesuderinamos su subpozicijų tekstais. Pavyzdžiui, 71 skirsnio 4 pastabos b punkto sąvoka *platina* skiriasi nuo 71 skirsnio 2 subpozicijos pastaboje esančios sąvokos *platina*. Todėl klasifikuojant prekę KN 71 10 11 ir 71 10 19 subpozicijose taikoma 2 subpozicijų pastaba, o į 4 skirsnio pastabos b punktą neatsižvelgiama.

Subpozicijos, pažymėtos dviem brūkšneliais, turinys negali būti platesnis už subpozicijos, pažymėtos vienu brūkšneliu.

Bendrosios aiškinimo taisyklės padeda nustatyti klasifikavimo principus, kurie naudojami visai nomenklatūrai. Be to, BAT yra aiškus pagrindas laipsniškai, „žingsnis po žingsnio“ prekių klasifikacijai pagal nomenklatūrą: kiekvienu konkrečiu atveju prekė turi būti suklasifikuota savo pozi-

cijoje, po to atitinkamoje 1 lygio subpozicijoje pagal tą poziciją ir tik po to 2 lygio subpozicijoje pagal 1 lygio subpoziciją.

PRIVALOMOJI TARIFINĖ INFORMACIJA (PTI)

»» PTI išdavimo tvarka

Muitinės departamento direktoriaus 2004 m. balandžio 14 d. įsakymu Nr. 1B-340 nustatyta privalomosios tarifinės informacijos išdavimo tvarka. PTI dokumentas oficialiai patvirtina prekių tarifinį klasifikavimą. Juridiniai arba fiziniai asmenys gali kreiptis į Muitinės departamento Tarifų skyrių su prašymu išduoti PTI (t. y. patvirtinti jų gabenamos arba numatomos gabenti prekės klasifikavimą). Prašymo formą galite rasti:

<http://www.cust.lt/lt/article?articleID=7341>

Kartu su prašymu turi būti pateikti išsamūs duomenys apie prekę:

- ◆ prekės pavyzdys;
- ◆ išsamus prekės aprašymas;
- ◆ prekės nuotraukos, techninė dokumentacija ir pan., jei nepristatoma pati prekė;
- ◆ kokybės ir kiti sertifikatai.

Jeigu nepakanka duomenų prekės klasifikacijai nustatyti, prašymas nepriimamas.

Prieš rengiant PTI, išanalizuojama Europos privalomosios tarifinės informacijos duomenų (EPTI) bazėje esanti informacija ir patikrinama, ar kitoje valstybėje narėje nebuvo išduota su tapačiomis ar panašiomis prekėmis susijusi PTI. Kilus neaiškumams dėl pareiškėjo pateiktų prekių pavyzdžių ir (arba) prašyme nurodytų prekių sudėties, nuo kurios priklauso tarifinis prekių klasifikavimas, gali prireikti atlikti tokių prekių analizę.

PTI, išduota vienoje iš valstybių narių (taip pat ir Lietuvoje), galioja visose valstybėse narėse. Ji privaloma visų valstybių narių muitinės įstaigoms, tačiau tik tuo atveju, jeigu ji taikytina prekėms, su kuriomis muitinės formalumai atliekami po šios informacijos išdavimo dienos. Gavėjas tik tada gali naudotis PTI tam tikrų prekių atžvilgiu, jei muitinė sutinka, kad tos prekės visais atžvilgiais atitinka apibūdintas pateiktoje informacijoje.

PTI galioja 6 metus. PTI išduodama ne ilgiau kaip per 3 mėnesius, jei prekei suklasifikuoti nereikia papildomos informacijos ar tyrimų.

Išduota PTI yra Europos Bendrijos išduotų PTI duomenų bazėje, kurią galima rasti adresu:

http://europa.eu.int/comm/taxation_custos/dds/en/ebticau.htm

»» Prekių mėginių klasifikavimas

Prekių mėginius muitinės pareigūnas ima tais atvejais, kai muitinio įforminimo metu kyla abejonių dėl deklaruojamos prekės kodo teisingumo, kai yra pagrindo įtarti, kad prekės gali būti priskirtos prie draudžiamųjų arba ribojamųjų įvežti. Jeigu nuo mėginio tyrimo rezultatų priklauso prekėms taikomų muitų ir mokesčių dydis, prekės išleidžiamos tada, kai pateikiama papildoma arba kita (vietoj pateiktosios) garantija, apskaičiuota pagal galinčius atsirasti didžiausius muitų ir mokesčių tarifus. Šie mėginiai klasifikuojami vadovaujantis Muitinės de-

partamento direktoriaus 2004 m. balandžio 27 d. įsakymu Nr. **1B-415 patvirtintais nuostatais**. Paimti mėginiai kartu su prekės dokumentais pristatomi į teritorinės muitinės Tarifų ir muitinio įvertinimo kontrolės skyrių, kur mėginys klasifikuojamas ir įforminamas **prekės klasifikavimo aktas**. Mėginiai, kuriems suklasifikuoti būtini laboratoriniai tyrimai (paprastai tai mėginiai, kurie preliminariais duomenimis klasifikuojami šiuose KN skirsniuose: 2–4, 10, 11, 13, 15–35, 38–42, 44, 47, 48, 50–64, 68–81), siunčiami į ML. Ištyrus ML, surašoma išvada, kurioje nurodomas rekomendacinis mėginio klasifikavimo KN kodas. Jeigu teritorinėje muitinėje mėginio, kuriam nereikalingi laboratoriniai tyrimai (paprastai tai mėginiai, kurie preliminariais duomenimis klasifikuojami šiuose KN skirsniuose: 1, 5–9, 12, 14, 36, 37, 43, 45, 46, 49, 65–67, 82–97), negalima klasifikuoti, jis siunčiamas į MD Tarifų skyrių, kur mėginys klasifikuojamas ir taip pat surašoma išvada su rekomenduojamu KN kodu.

Mėginio klasifikavimo aktas galioja tik toms prekėms, kurioms įforminta akte nurodyta muitinės deklaracija.

Muitinės pareigūnų paimtų žemės ūkio produktų mėginių klasifikavimas pagal Žemės ūkio produktų, kuriems skiriamos eksporto grąžinamosios išmokos, nomenklatūrą ir Kombinuotąją nomenklatūrą atliekamas vadovaujantis Muitinės departamento generalinio direktoriaus 2006 m. vasario 6 d. įsakymu Nr. 1B-74 patvirtintais nuostatais.

»» *Jei nesutinkate su prekės klasifikavimu*

Asmuo, nesutinkantis su prekės klasifikavimu, gali kreiptis į:

- ◆ Muitinės departamentą / Muitinės departamento Prekių klasifikavimo komisiją, kuri sprendžia ginčus dėl prekių klasifikavimo;
- ◆ teismą.

Dr. Jūratė Jadvyga Gurevičienė

Kaip klasifikuoti prekes

Leidiny verslininkams ir muitinės pareigūnams

Antrasis papildytas ir pataisytas leidimas. Vilnius, 2008

Redaktorė Liuda Jakubčionienė

Dizainerė Agnė Šutrikaitė (UAB „Savas takas“ ir ko)

Spausdino UAB „Arx Baltica“ (Veiverių g. 142 b, LT-46353 Kaunas)

Tiražas 1000 egz.